

דעם רבינ'ס אעשיות

ספורי מעשיות
משנים קדמוניות מרבנו
הקדוש רבי נחמן מברסלב
זיע"א
המעשה עם הבחינות

מעשה י"ב
מבעל תפילה (2)
גליון 125

שבת שלום, קוראים יקרים!

השבוע רבנו ז"ל מספר לנו על המדינה של עשירות שמרמז על תאנות הממון שמתגברת על האדם, "זיהי היום, והיה מדינה, שהיה שם עשירות גדול, שהיו כלם עשירים, אך היה דרפם והנהגתם זר ומשונה מאד, כי הכל היה מתנהג אצלם כפי העשירות". יש שחושבים שתאנות ממון זה דבר ששייך רק לעשירים שיש להם הרבה כסף, אך תלמידי רבנו ז"ל היו לומדים מהמעשה שהמדינה של עשירות נמצאת בכל אחד ואחד מאתנו! אפלו אצל עניים שאין להם ממון. איך זה יכול להיות?

כדי שנוכל להבין את זה, צריך קדם לראות מה היה שרש ההתנהגות הלא נכונה של המדינה, שהביאה אותם לכזו השחתה. הדבר הראשון שרבנו מצין בהנהגתם הזרה והמשונה הוא, שהכל התנהג אצלם כפי העשירות. "כי עקר היה אצלם הממון, ומעלה ודרגא של כל אחד היה רק לפי הממון". אנו רואים במעשה, שלא היה לאנשי המדינה של עשירות שום ערך לעצמם כבני אדם, אלא כל הערך שלהם היה תלוי בכמה כסף יש להם. זה שרש הקלקול של תאנות ממון, והדעה המטעית הזאת שיכת אצל כל אחד ואחד. אם יש לי ממון, ואני מרגיש בגלל זה איזו מעלה וחשיבות מיחדת, וכן להפך, אם אין לי ממון, ואני מרגיש בעקבות כך לא חשוב, לא יצלח וכדומה - עצם המחשבה שהחשיבות והערך שלי תלויים בכסף, ורדיפת הממון, זה בכלל העבודה זרה של תאנות ממון!

"והיה הבעל-תפלה מתאנח על זה, והיה אומר: מי יודע עד היכן הם יכולים לילך ולתעות על ידי זה?" אם הבעל תפלה הקדוש מתאנח ודואג על זה כל כך, כל שכן אנחנו, מי שחס על נפשו, צריך להתבונן בעצמו היטב היטב היכן הוא אוהז במדה זו. "כי כל עבודות זרות תחובים במקוון" (לקו"מ כג) בתוך העבודה זרה של תאנות ממון נכללים כל התאנות והמדות רעות. על כן חשוב להתחזק מאד בדעת התורה והצדיקים האמתיים, שמלמדים אותנו שהערך שלנו לא תלוי בשום דבר חיצוני, רק עצם היותי בן של ה' יתברך, חלק אלוקי ממעל, זה כל מעלתי וחשיבותי. את זה קבלתי במתנה מה' יתברך, ובשביל הערך האמתי הזה אין שום צורך להתאמץ ולעבד קשה, לרדוף ולטרח כל כך, כי זה כבר קיים ונמצא אצלי בפשטות.

כמה שנתחזק יותר באמונה שלמה "שהעשר והכבוד מלפניך, ואתה מושל בכל"... הכל זה רק מה' יתברך, כך נוכל להשליך מאתנו את אליל הפסוף והזהב, שעל זה נאמר "יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים" (דברים טז) ונוכל להתחיל לעבוד את ה' בתמימות

כדברי הבעל תפלה לבני המדינה של עשירות שאמר:

"רק שיש יחיד בעולם, שהוא הבורא יתברך שמו, ואותו לבד ראוי לעבד, ולו ראוי להתפלל, וזהו עקר התכלית"

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה יב' מבעל תפלה (2)

שספרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א

דהינו כשיהיה לאחד כף וכף כפי הסכום שקצבו על זה הוא יהיה מזל. וכן עשו להם מלאכים, הכל כפי רבוי המזון, כנ"ל,

עד שהספיקו ביניהם, שיהיו להם גם כן אלקות, שמי שיהיה לו רבוי ממון הרבה כף וכף אלפים ורבות כפי מה שקצבו על זה הוא יהיה אלוך, כי מאחר שהאלקים שופע בו כל-כף ממון, על כן הוא בעצמו אלוך. וכן קימו ועשו ככל הנ"ל.

גם אמרו, שאין ראוי להם לישיב כלל באוירא דהאי עלמא, ואין ראוי להם להתערב עם בני העולם, שלא יטמאו אותן, כי שאר בני העולם הם טמאים כנגדם, על כן ישיבו עצמן, שיבקשו להם הרים הגבוהים ביותר מכל העולם וישיבו שם, כדי שיהיו מרוממים מאוירא דעלמא.

ושלחו אנשים לבקש ולחפש הרים הגבוהים, כנ"ל, והלכו ובקשו ומצאו הרים גבוהים מאד. והלכו כל בני המדינה וישיבו שם, על ההרים הגבוהים, הינו שעל כל הר והר ישיבו שם איזה קבוץ מאנשי המדינה הנ"ל, ועשו סביב ההר חזקת גדול, והיה שם חפירות גדולות וכיוצא סביב ההר, עד שלא היה אפשר בשום אופן, שיבוא אליהם שום אדם, כי לא היה רק שביל נעלם אל ההר באפן שאדם אחר לא היה יכול כלל לבוא אליהם, וכן בהר השני וכן בכל ההרים עשו חזקת וכו', כנ"ל. והעמידו שומרים ברחוק מן ההר, כדי שלא יתקרב להם זר, והם היו יושבים שם, על ההרים, והיו מתנהגים במנהג הנ"ל. והיו להם אלהות רבים דהינו לפי הממון, כנ"ל.

ומאחר שהיה העקר אצלם הממון, עד שעל ידי ממון הרבה היו נעשים אלוך, על כן היה להם חשש מרציחה וגזלה, כי כל אחד יהיה רוצח וגזלן כדי שיהיה נעשה אלוך על ידי הממון שיגזל, אף אמרו, שמאחר שהוא אלוך (דהינו העשיר בעל הממון הוא אלוך), הוא ישמר מגזלות ורציחות.

ותקנו עבודות וקרבות, שיהיו מקריבים ומתפללים אל האלקות הנ"ל. גם היו מקריבים בני-אדם, והיו מקריבין את עצמן אל האלקות הנ"ל, כדי שיהיה נכלל בו ואחר-כך

ונמצאו אנשים מאנשי של הבעל תפלה הנ"ל, ולא שאלו את דעתו כלל,

והלכו לשם, אל המדינה הנ"ל, להחזירם למוטב, כי היה להם רחמנות גדול עליהם על שנתעו כל-כף בתאות ממון, ובפרט שהבעל תפלה הנ"ל אמר שהם יכולים לילף ולתעות יותר ויותר, כנ"ל, על כן הלכו אלו האנשים הנ"ל אל אותו המדינה הנ"ל, אולי יחזירו אותם למוטב.

והלכו לשם, ובאו אל המדינה הנ"ל, ונכנסו לאחד מהם, מסתמא נכנסו לאיזה חיה (דהינו לאדם, שהוא קטן במעלה, כי יש לו סף מועט, שהיה נקרא אצלם חיה, כנ"ל).

והתחילו לדבר עמו פדרכם, אשר באמת אין זה תכלית כלל, ועקר התכלית הוא רק עבודת ה' וכו' ולא שמע להם כלל, כי כבר נשתרש אצלם, שעקר הוא רק הממון.

וכן היה מדבר עוד עם אחר ולא שמע אליו גם-כן. והוא (הינו אחד מאנשי הבעל-תפלה הנ"ל) היה מרבה לדבר עמו; והשיב לו זה האיש, שדבר עמו. ויתר מזה אין לי פנאי כלל לדבר עמך. שאלו: מפני מה? השיב לו: היות שאנחנו כלנו מוכנים עתה לעקר מן המדינה לילף למדינה אחרת באשר שראינו, שעקר התכלית הוא רק הממון, על כן נסכם אצלנו לילף למדינה, ששם יכולין לעשות ממון, דהינו שיש שם עפר, שעושין ממנה זרב וכסף, על כן אנו צריכים עתה לילף כלנו אל אותה המדינה.

גם נספם אצלם, שהם רוצים, שיהיו אצלם פוכבים ומזלות גם-כן, דהינו שמי שיהיה לו כל-כף ממון כפי הסכום שקצבו על זה הוא יהיה כוכב, כי מאחר שיש לו כל-כף ממון יש לו הכח של אותו הכוכב, כי הכוכב מגדל הזרב, כי מה שיש עפר, שעושין ממנה זרב, זהו מחמת הכוכב שמגדל באותו המקום עפרות זרב. נמצא שהזרב הוא נמשך מן הפוכבים, ומאחר שיש לאחד כל-כף זרב, נמצא שיש לו כח אותו הכוכב, ועל כן הוא בעצמו כוכב. וכן אמרו, שיהיו אצלם מזלות גם כן,

יתגלגל ויהיה עשיר, כי עקר האמונה היה אצלם הממון, כנ"ל. והיה להם עבודות וקרבות וקטרת, שהיו עובדים בהם את האלקות הנ"ל (דהינו בעלי הממון הרבה כנ"ל).

ובודאי אף-על-פי-כן היתה המדינה מלאה מרציחה וגזלה, כי מי שלא היה מאמין בעבודות הנ"ל, היה רוצח וגזלן, כדי שיהיה לו ממון, כי עקר היה אצלם הממון כנ"ל, כי על-ידי הממון יכולים לקנות כל דבר אכילה ומלבושים, ועקר חיות האדם, על-ידי הממון (כן היתה סברתם לפי דעתם המשבשת והנבוכה) על כן היה הממון האמונה שלהם.

והיו משתדלים, שלא יהיה נחסר אצלם ממון כלל, כי הממון הוא עקר האמונה והאלקות שלהם, כנ"ל, אדרבא, צריכים להשתדל להוסיף ולהכניס ממון ממקומות אחרים לתוך המדינה.

והיו יוצאים מהם סוחרים לסחור במדינות אחרים כדי להשתכר ממון, להכניס ממון יותר לתוך המדינה. וצדקה, בודאי הוא אסור גדול לפי דעתם, כי הוא מחסיר שפע ממונו אשר נתן לו האלקים, אשר זה הוא העקר, שיהיה לו ממון, והוא פוגם ומחסיר ממונו, על כן בודאי היה אסור אצלם לתן צדקה.

גם היה אצלם מננים, שהיו מננים להשגיח על כל אחד אם יש לו כל-כך ממון כמו שהוא אומר, כי כל אחד היה צריך להראות עשרו בכל פעם, כדי שיהיה נשאר באותו המעלה, שהיה לו לפי ממונו, כנ"ל.

ולפעמים היה נעשה מחיה אדם, ומאדם-חיה, דהינו כשאחד אבד ממונו, אזי נעשה מאדם חיה אחר שאין לו ממון, וכן להפך: כשאחד הרויח ממון, אזי נעשה מחיה אדם. וכן בשאר המעלות כפי הממון, כנ"ל. והיו להם צורות ופארעין של אותן האלקות (דהינו בעלי הממון), והיו אצל כל אחד ואחד צורות הללו, והיו מחבקים ומנשקים אותם, כי זה היה העבודה והאמונה שלהם, כנ"ל.

והאנשים הנ"ל, דהינו האנשים הפשרים של הבעלת-תפלה הנ"ל, חזרו למקומם וספרו להבעלת-תפלה מגדל הטעות והשטות של אותה המדינה איך הם נבוכים מאד בתאות

ממון, ושהם רוצים לעקר למדינה אחרת ולעשות להם כוכבים ומזלות

ענה ואמר הבעלת-תפלה הנ"ל, שהוא מתירא, שלא יתעו יותר ויותר, אחר-כך נשמע, שעשו לעצמן אלקות, כנ"ל. ענה ואמר הבעלת-תפלה הנ"ל, שעל דבר זה היה מתירא ודואג מתחלה.

והיה לו להבעלת-תפלה רחמנות גדול עליהם, ונתישב לילך בעצמו לשם, אולי ישיב אותם מטעותם. והלך לשם הבעלת-תפלה ובא אל השומרים, שעומדים סביב ההר.

והשומרים מסתמא היו אנשים קטנים במעלה, שהם רשאים לעמד באוירא דהאי עלמא, כי אנשים, שיש להם מעלות מחמת הממון, כנ"ל, הם אינם יכולים כלל להתערב עם בני העולם ולעמד באוירא דהאי עלמא, שלא יטמאו עצמן, כנ"ל.

ולא היו יכולים לדבר כלל עם בני העולם, שלא יטמאו אותם בהבל פיהם (על כן בודאי השומרים שעמדו חוץ לעיר, היו קטנים במעלה כנ"ל), אף גם השומרים היה להם הצורות הנ"ל, והיו מחבקים ומנשקים אותם בכל פעם, כי גם אצלם היה עקר האמונה הממון, כנ"ל.

ובא הבעלת-תפלה הנ"ל אצל שומר אחד, והתחיל לדבר עמו מהתכלית: באשר שעקר התכלית הוא רק עבודת ה', תורה ותפלה ומעשים טובים וכו', והממון הוא שטות ואינו תכלית כלל וכו'.

ולא שמע אליו כלל השומר הנ"ל, כי כבר נשקע אצלם מימים רבים, שעקר הוא רק הממון, כנ"ל. וכן הלך הבעלת-תפלה לשומר שני ודבר עמו גם-כן כנ"ל ולא שמע אליו גם-כן.

וכן הלך אל כל השומרים, ולא שמעו אליו כלל. וישב עצמו הבעלת-תפלה ונכנס לתוך העיר, שהיתה על ההר, כנ"ל, כשבא לשם, היה אצלם פליאה, ושאלו אותו: איך נכנסת לכאן. כי לא היה אפשר לשום אדם לכנס אצלם כנ"ל.

השיב להם: מאחר שכבר נכנסתי, יהיה איך שיהיה, מה אתם שואלים על זה? והתחיל הבעלת-תפלה לדבר עם אחד מהתכלית וכו', כנ"ל, ולא שמע אליו כלל, וכן השני וכן כלם, כי כבר נשקעו בטעותם הנ"ל.

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס אעשיות

מבחן בספורי מעשיות

מעשה י"ב (2) - מבעל תפילה

- ט. האם היה מותר לתת צדקה במדינה של עשירות?
 מצוה גדולה
 איסור גדול
 מותר אבל אינו מצוה
- י. מתי נעשה מאדם חיה במדינה של עשירות?
 כשאחד איבד את ממונו
 כשאחד איבד את ממון חברו
 כשאחד נשך את חברו
- יא. מתי נעשה מחיה אדם שם?
 כשאחד תרם את כל ממונו לצדקה
 כשאחד נתרפא מחליו
 כשאחד הרויח יותר ממון
- יב. מה היו עושים לצורות של אותן אלקות שלהם?
 היו זורקים אותם על הארץ
 היו מנשקים ומחבקים אותם
 היו רוקדים עם זה
- יג. מה ענה הבעל תפילה לאנשיו כששמע שיש להם אלקות ר"ל?
 שעל זה היה מתירא ודואג מתחילה
 היה לו רחמנות גדול עליהם
 שתי התשובות נכונות
- יד. מה ענו השומרים לבעל תפילה כשדיבר עימם מהתכלית?
 יש לנו תכלית אחר
 לנו יש דרך אחרת
 לא שמעו אליו כלל
- טו. מה ענה הבעל תפילה למדינה של עשירות – איך נכנס לשם?
 שקפץ מהגדר,
 שהשומר הכניס אותו,
 מאחר שכבר נכנסתי, מה אתם שואלים על זה,
- טז. מה אתה לומד מהסיפור ביתיים?
 שכל התכלית בעולם הוא _____
 שמתאות ממון יכולים להגיע ל _____

- א. לאיזה אנשים של המדינה של עשירות נכנסו אנשי הבעל תפילה, לדבר איתם על התכלית?
 מסתמא לאנשים שנקראים כוכב
 מסתמא לאנשים שנקראים חיה
 מסתמא לאנשים שנקראים מלאך
- ב. מדוע האנשים של המדינה של עשירות רצו לעבור למדינה אחרת?
 כי שם היי הרבה עשירים
 כי שם יש עפר שעושין ממנו זהב וכסף
 כי משנה מקום משנה מזל
- ג. איזה דרגות היה במדינה של עשירות?
 כוכב, מזלות,
 מלאכים, אלקות
 שתי התשובות נכונות
- ד. למה הלכו כל בני המדינה של עשירות להרים הגבוהים?
 כדי שלא יתערבו עם בני העולם
 כדי שיהיה להם אויר נעים
 שתי התשובות נכונות
- ה. איזה דרך היה פתוח להיכנס למדינה על ההרים?
 כביש רחב שכולם ייכנסו
 שביל צר בקצה העיר שחלק אנשים ייכנסו
 שביל נעלם שאדם אחר לא יכול להיכנס
- ו. היכן עמדו השומרים, ולמה?
 ליד ההרים, לשמור שלא יכנסו חיות רעות ולסטים
 על ההר, כדי לבקש מכס
 רחוק מן ההרים שלא יתקרב להם איש זר
- ז. מה היו עושים לאלקות שלהם?
 מתפללים אליהם ר"ל
 מקריבין את עצמן לקרבנות ר"ל
 שתי התשובות נכונות
- ח. האם היה רציחות וגזילה במדינה של עשירות?
 לא
 מדי פעם
 מלאה ברציחה וגזילה

בהצלחה!!!

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך